

Föreningen för lärarna i Matematik,
Naturvetenskap och Teknik

Lund 2016-06-27

Till Utbildningsdepartementet

Utbildningsminister Gustav Fridolin

Föreningen för Lärarna i Matematik, Naturvetenskap och Teknik (LMNT) vill med denna skrivelse uppmärksamma Utbildningsdepartementet på behovet av lärarassistenter i form av institutionstekniker i de naturvetenskapliga och tekniska ämnena.

LMNT är en förening för lärare i Matematik, Naturvetenskap och Teknik vars syfte är att bevaka frågor som är viktiga för undervisningen i matematik, naturvetenskap och teknik och att verka för en god undervisning i dessa ämnen. LMNT sysslar däremot inte med löne- och anställningsfrågor och är inte knuten till någon av de fackliga organisationer som företräder lärare. LMNT strävar efter att förbättra och utveckla den matematisk/naturvetenskapliga/tekniska undervisningen i skolan.

Lärarbristen

Den svenska skolan kommer inom en snar framtid lida av stor brist på legitimerade lärare. Läsåret 2014/15 började drygt 13 000 studenter på någon lärarutbildning, men i en rapport bedömer UKÄ att det behövs ungefär 21 000 nybörjare varje år fram till år 2029. Det innebär en årlig minuspost på 8 000. Det är enligt UKÄ osannolikt att antalet sökande till lärarutbildningarna kommer att öka mer än marginellt. Skolorna måste alltså anpassa sig till en situation där de inte får tag på legitimerade lärare och regeringen och skolans huvudmän behöver vidta helt andra åtgärder för att elever ska få den undervisning de har rätt till. **Ju färre de legitimerade lärarna är desto viktigare blir det att skolan hushåller med deras kompetens och arbetstid.**

Avlasta lärarna – anställ lärarassistenter

Debatten om lärarnas arbetsbörda har intensifierats under våren 2016. I debatten har framförts olika förslag för att avlasta lärarna. Ett sådant förslag är att anställa lärarassistenter. Såväl regering och opposition som lärarfacken har ställt sig positiva till sådana förslag. Lärarförbundet föreslår att lärarassistenter kan ta hand om praktiska saker som kopiering, blankett- och informationshantering, frånvarorapportering med mera samt att socialpedagoger kan ta ett särskilt ansvar för de sociala lärmiljöerna. Lärarnas Riksförbund framhåller att lärarassistenter kan sköta många administrativa uppgifter, bistå lärarna under vissa lektioner, vara rastvakter, lösa dagliga konflikter mellan elever, samt hjälpa eleverna med stora och små problem.

Regeringens insats hitintills är att den har avsatt 300 miljoner extra om året fram till 2019 för anställning av lärarassistenter på lågstadiet. Dessa medel ska i första hand gå till skolor med många nyanlända elever. Ingen motsvarande satsning har skett på högre stadier och följaktligen har inte heller myndigheterna framlagt några konkreta förslag till uppgifter för

sådana lärarassistenter. Lärarnas ständigt ökande arbetsbörda är emellertid ett generellt problem som på intet sätt är begränsat till skolans lägre stadier.

Återinför institutionstekniker

I detta sammanhang vill vår förening framhålla ett behov av en yrkeskategori som före kommunaliseringen av skolan ansågs omistlig på skolor med naturvetenskaplig/teknisk utbildning, nämligen institutionstekniker i de naturvetenskapliga/tekniska ämnena. Dessa tekniker avlastade lärarna och gav dem mer tid att utveckla undervisningen och ägna sig åt eleverna.

De naturvetenskapliga ämnena är experimentella. Läroplanerna och kursplanerna föreskriver ett experimentellt och undersökande arbetssätt. Detta förutsätter att det finns tillgång till apparatur, kemikalier och annan materiel. Medan anskaffning, underhåll, service, destruktion etc. måste administreras av ansvarig ämneskunnig lärare kan dennes arbete i hög grad avlastas av en kunnig institutionstekniker.

Institutionstekniker kan duka fram material inför laborationerna och efter laborationerna kontrollera att material fungerar och att kemikalier finns inför nästa laborationstillfälle. De kan sköta disk och ev. diskmaskiner och hålla ordning i skåp och på hyllor, kontrollera gasflaskor. Det finns bestämmelser om att ögonduschar, brandmaterial etc. ska kontrolleras med jämna mellanrum. Allt sådant arbete är ett led i att förebygga olyckor på institutionerna.

Det finns anledning att påpeka att den utrustning som finns på naturvetenskapliga/tekniska institutioner representerar ett stort kapital. Mycket pengar kan sparas genom god institutionsvård och mycket kapitalförstöring sker om man eftersätter vård och underhåll. Vi kan efter 20 års frånvaro av institutionsföreståndare och institutionstekniker konstatera att det kollektiva läraransvaret i dagens pressade situation inte fungerar.

Avlasta lärarna - anställ institutionstekniker

Vi kan alltså se fram emot en allmän lärarbrist. Mycket tyder på att denna brist blir större i matematik och naturvetenskap/teknik än i många andra ämnen. Personer med goda kunskaper i dessa ämnen är nämligen attraktiva på arbetsmarknaden i branscher som ger bättre villkor vad gäller arbetsmiljö, löneutveckling och kompetensutveckling än vad skolan för närvarande erbjuder. Det finns alltså all anledning att särskilt satsa på en avlastning av dessa lärare och ett återinförande av institutionsteknikertjänster skulle här vara en konkret åtgärd med stor effekt.

Det är önskvärt att fler nyanlända svenskar kan få arbete i skolan. Bland dessa finns förmodligen flera som har någon form av teknisk utbildning som efter komplettering skulle kunna ligga till grund för en anställning som institutionstekniker.

Öronmärk medel till institutionstekniker

Vi hoppas verkligen att regeringens viktiga satsning på lågstadiet kommer att följas av motsvarande satsning på grundskolans högre stadier samt gymnasiet. Vi föreslår att, vid en sådan satsning på lärarassistenter, medel öronmärks för institutionstekniker.

För LMNT

Inger Andersson, ordförande
Margaretavägen 3 N
222 40 Lund

inger.anderson@gmail.com

